

Wikipedia od kuchni

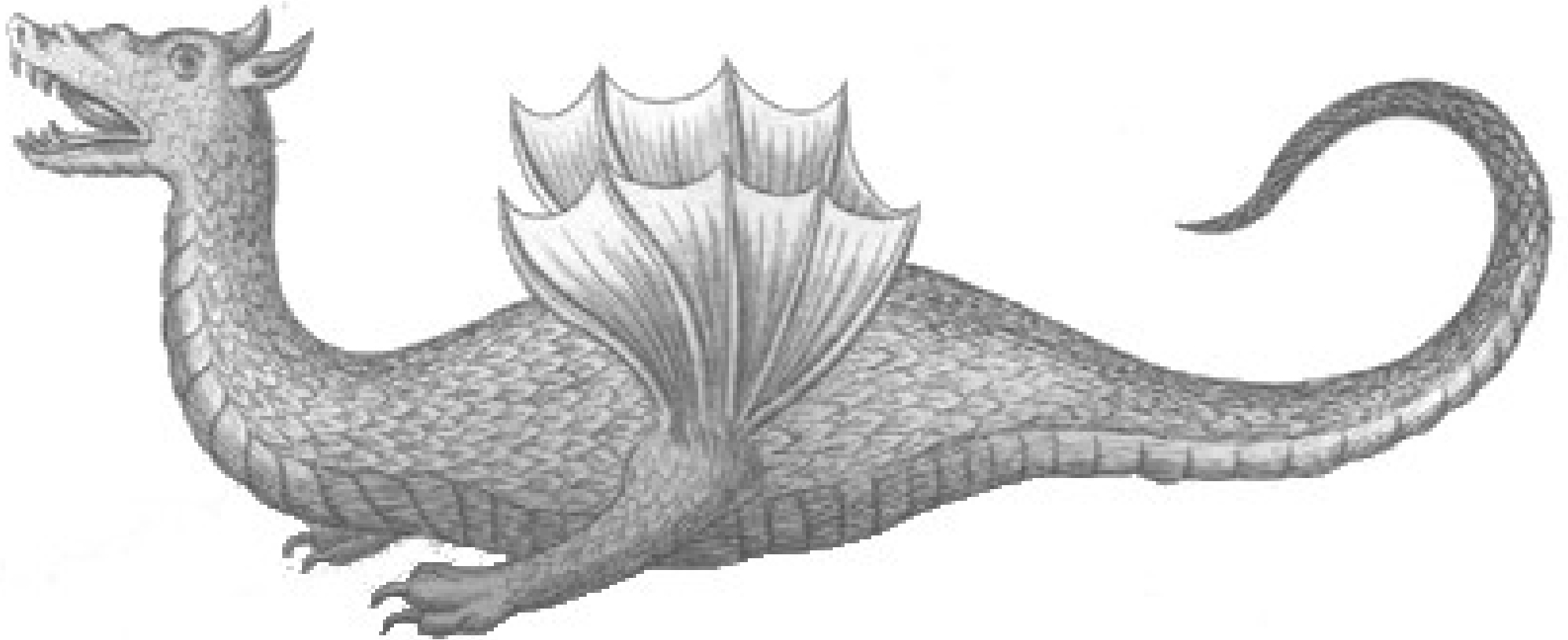

Zimowisko TLUG, Puck, 2008

Marcin Sochacki (Wanted)
wanted@linux.gda.pl

Co to jest?

Draco Helveticus bipes et alatus

Co to jest, !@#\$\$%?

- wolna encyklopedia, tj. tekst na licencji GNU FDL, media na GFDL/CC/PD
- 250 wersji językowych
- en: 2100k, de: 684k, fr: 601k, pl: 455k, ja: 451k, nl: 391k, it: 390k, pt: 350k
- duża część to dzieło botów :-)
- >99% treści edytować może każdy
- mechanizm **wiki**

Wiki to, wiki tamto

Nazewnictwo:

- **Wikipedia** – encyklopedia
- **MediaWiki** – oprogramowanie, LAMP
- **Wikimedia** – fundacja non-profit zarządzająca projektami, m.in. Wikipedią
- inne projekty: Commons, Wikisources, Wikiquotes, Wikinews, Wiktionary, Wikibooks

Kilka faktów z historii

- marzec 2000 – Jimmy Wales i Larry Sanger zakładają projekt Nupedia
- 15 stycznia 2001 – uruchomienie Wikipedii
- 26 września 2001 – polska wersja WP
- 20 marca 2003 – Wikimedia Foundation
- 7 września 2004 – Commons
- 15 listopada 2005 – Stowarzyszenie Wikimedia Polska

Zalety

- brak ograniczeń organizacyjnych i objętościowych
- wolne treści (wyjątki: logo, nazwa)
- aktualność
- neutralność (NPOV)
- łatwość edycji
- wielu autorów

Problemy

- wandalizm
- fałszywki (ang. *hoax*)
- spam
- naruszenia prawa autorskiego
- naruszenia neutralności
- charakter *work-in-progress*
- konflikty wewnątrzspołecznościowe
- trudności w utrzymaniu ekspertów

Pięć filarów Wikipedii

- Encyklopedyczność, brak twórczości własnej
- Neutralny punkt widzenia (NPOV)
- Wolne źródło wiedzy (licencja GFDL, nie naruszać praw autorskich)
- Wikietykieta (żadnych osobistych ataków, chłodne nastawienie)
- Brak sztywnych zasad (śmiało modyfikuj strony)

Technikalia

- rozłączne bazy dla poszczególnych języków
- trzeba zakładać osobne konta
- również na Commons, choć można osadzać obiekty w dowolnym projekcie
- można edytować anonimowo, ale zalecane założenie konta
- ze względu na GFDL kont nie można skasować

Technikalia c.d.

- do edycji używamy przeglądarki WWW
- składnia wiki, dopuszczalny ale niezalecany HTML
- przechowywane są wszystkie wersje
- każdą zmianę można cofnąć
- linki do nieistniejących artykułów wyświetlane są na czerwono
- niektóre operacje wymagają uprawnień

Uprawnienia użytkowników

- **IP** (edycja stron niezabezpieczonych)
- **Zalogowany użytkownik** (+przesyłanie plików, przeniesienie)
- **Administrator/Sysop** (+usuń, cofnij, za/odbezpiecz, za/odblokuj)
- **Biurokrata** (+nadanie uprawnień administratora, biurokraty, zmiana nazwy użytkownika, flaga bota)
- **Checkuser** (+sprawdzenie adresu IP zalogowanych użytkowników)
- **Steward** (+nadanie uprawnień biurokraty, stewarda, odbieranie uprawnień)

URL-e

- wikipedia.org – strona domowa
- pl.wikipedia.org – polska Wikipedia
- [pl.wikipedia.org/wiki/**Polska**](http://pl.wikipedia.org/wiki/Polska) – artykuł, kapitalizacja pierwszej litery!
- [pl.wikipedia.org/wiki/**Szablon:Unia_Europejska**](http://pl.wikipedia.org/wiki/Szablon:Unia_Europejska) – przestrzenie nazw i spacje
- pl.wikipedia.org/wiki/Gda%C5%84sk – kodowanie UTF-8
- commons.wikimedia.org/wiki/Image:Drought.jpg – zdjęcia z Commons

Przestrzenie nazw

- Główna: przedrostek pomijany, artykuły
- Wikipedia: metadane o Wikipedii, strony robocze
- Pomoc:
- Grafika/Media:
- Szablon:
- Kategoria:
- Wikipedysta: strony użytkowników
- Dyskusja: dotyczy wszystkich powyższych, np. Dyskusja_wikipedysty
- Specjalna: strony dynamiczne np. Ostatnie zmiany

Warsztaty – środowisko

- założenie konta
- skiny, Monobook
- zakładki: artykuł, dyskusja, edycja, historia, obserwuj, przenieś, obserwuj
- pomoc, portal wikipedystów
- linki nawigacyjne
- wyszukiwarka, skrót w Fx
- interwiki

Składnia

- zakładamy brudnopis
- formatowanie wiki: akapity, nagłówki, wyróżnienia
- wyliczanie, numerowanie, wcięcia
- czy korzystać z poprawnej typografii?
- opisy i podgląd zmian, diffy, cofanie zmian
- podpisywanie się

Komunikacja

- używanie stron dyskusji wikipedystów, wcięcia, podpisy
- lista dyskusyjna wikipł-I, IRC
- kawiarenki
- strony dyskusji poszczególnych artykułów
- Wikietykieta
- konflikt edycji

Linkowanie

- linki wewnętrzne i zewnętrzne
- trick z fleksją, np. `[[gdańsk]]`iego
- wstawianie grafik i galerii:
 - `[[Grafika:Puck07.jpg|thumb|left|200px|opis]]`
 - `<gallery>`
 - `Grafika:Puck07.jpg|opis`
 - `</gallery>`
- wstawianie linków do grafik
- interwiki
- przekierowania: `#REDIRECT[[xxx]]`

Szablony i kategorie

- szablony, np. `{{Ortografia}}`, WP:S
- przypisy `<ref>`
- szablony z parametrami, np. `{{cytuj stronę}}`
- jak znaleźć nazwy szablonów użytych w artykule?
- kategorie, [Wikipedia:Drzewo_kategorii](#)

Terminologia (1)

- copyvio, NPA
- delecjonizm/inkluzjonizm
- disambig
- EK, SdU
- interwiki
- namespace
- nieency (-klopedyczny)
- odwik
- OR, original research

Terminologia (2)

- OZ, ostatnie zmiany
- POV, NPOV, NPOVizacja
- pacynka
- rev, rewert
- stub
- wieża babel, babelka
- wikizacja
- WikiLove

Jak pomóc?

W czym mogę pomóc?

- Wikipedia:Kooperacja, np. artykuły do zilustrowania, dodania interwiki, źródeł, formatowania
- kategoryzacja: WP:K, Kategoria:%3F
- tłumaczenia z innych Wikipedii
- tworzenie od zera :-)

Struktura artykułu

"Henryk Adam Aleksander Pius Sienkiewicz" herbu [[Oszyk (herb szlachecki)|Oszyk]], pseudonim "Litwos" (ur. [[5 maja]] [[1846]] w [[Wola Okrzejska|Woli Okrzejskiej]], zm. [[15 listopada]] [[1916]] w [[Vevey]] w [[Szwajcaria|Szwajcarii]]) – polski powieściopisarz i [[publicysta]]; laureat [[Nagroda Nobla|Nagrody Nobla]]...

== Biografia ==

[[Grafika:...]]

== Zobacz też ==

== Bibliografia ==

== Przypisy == *lub* {{Przypisy}}

== Literatura dodatkowa ==

== Linki zewnętrzne ==

[[Kategoria:...]]

[[af:Henryk Sienkiewicz]]

Ładowanie grafik

- najlepiej korzystać z Commons
- dobrze zrozumieć zasady licencji
- sensowna nazwa pliku
- opatrzyć odpowiednimi szablonami
- opis, w miarę możliwości również w en:
- kategorie
- dodać do artykułów w kilku wiki

Jak jeszcze mogę pomóc?

- patrolowanie Ostatnich zmian, LiveRC, Zgłoś błąd
- udział w głosowaniach, np. SdU
- Wikiprojekty, Portale
- {{ek}}owanie
- walka ze spamem
- udział w innych projektach Wikimedii

Słowo pocieszenia

[[Wikipedia:Śmiało modyfikuj strony]]

Править redigera
Seite bearbeiten 編集
ŚMIAŁO
MODYFIKUJ
strony
edytuj stronę editar
www.wikipedia.org bewerker
modifier edit this page